

สรุปผลการประชุมวุฒิสภา
ครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง)
วันจันทร์ที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๕

โดย สำนักการประชุม สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

วันจันทร์ที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๕ เวลา ๐๙.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมวุฒิสภา อาคารรัฐสภา (เกียกกาย) ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย ประธานวุฒิสภา เป็นประธานของที่ประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๑ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) โดยมี พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง และนายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง ผลัดเปลี่ยนกันทำหน้าที่ประธานของที่ประชุม

เมื่อครบองค์ประชุมแล้ว ประธานของที่ประชุมได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปผลการประชุมได้ ดังนี้

(๑) เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม จำนวน ๔ เรื่อง

๑.๑ รับทราบผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีตามรายงานการพิจารณาศึกษาเรื่อง ขับเคลื่อนและพัฒนาอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) ของคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์

๑.๒ รับทราบผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีตามรายงานการพิจารณาศึกษาเรื่อง ผลกระทบจากการถมทะเลตามโครงการพัฒนาท่าเรืออุตสาหกรรมมาบตาพุด ของคณะกรรมการการคมนาคม

๑.๓ รับทราบผลการดำเนินงานของคณะรัฐมนตรีตามรายงานการพิจารณาศึกษาเรื่อง การพัฒนาด้านความปลอดภัยและการรักษาความปลอดภัยที่เกี่ยวกับการบินรวมถึงการจัดการจราจรทางอากาศตามมาตรฐานสากล ของคณะกรรมการการคมนาคม

๑.๔ รับทราบผลการดำเนินงานของคณะรัฐมนตรีตามรายงานการพิจารณาศึกษาเรื่อง การออมต้นไม้ยืนต้นเป็นบ้านาณูชีวิตรองรับสังคมสูงวัย (การออมทองคำเขียว) ของคณะกรรมการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส

ที่ประชุมรับทราบ

(๒) รับรองรายงานการประชุม (ไม่มี)

(๓) กระทู้ถาม

๓.๑ กระทู้ถามเป็นหนังสือ จำนวน ๒ เรื่อง

๓.๑.๑ กระทู้ถาม เรื่อง การส่งเสริมการปลูกต้นไม้ยืนต้นเพื่อเศรษฐกิจและการออมด้วยธนาคารต้นไม้ (นายอำพล จินดาวัฒนะ เป็นผู้ตั้งถาม ตามรัฐธรรมนูญว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์)

ผลการพิจารณา

เนื่องจากรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายประภัตร โพธสุธน) ผู้ได้รับมอบหมายให้ตอบกระทู้ถามติดภารกิจเร่งด่วน ไม่สามารถมาตอบกระทู้ถามได้ จึงขอเลื่อนการตอบกระทู้ถามดังกล่าวออกไปเป็นวันจันทร์ที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๕

๓.๑.๒ กระทู้ถาม เรื่อง การปรับปรุงทางหลวงหมายเลข ๑๐๙๘ ระหว่างจังหวัดเชียงใหม่ - จังหวัดแม่ฮ่องสอน (นายสุรสิทธิ์ ตรีทอง เป็นผู้ตั้งถาม ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม)

ผลการพิจารณา

เนื่องจากรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม (นายอธิรัฐ รัตนเศรษฐ) ผู้ได้รับมอบหมายให้ตอบกระทู้ถามติดภารกิจเร่งด่วน ไม่สามารถมาตอบกระทู้ถามได้ จึงขอเลื่อนการตอบกระทู้ถามดังกล่าวออกไปก่อน

๓.๒ กระทู้ถามด้วยวาจา

จำนวน ๑ เรื่อง

- กระทู้ถาม เรื่อง ผลการจัดเก็บรายได้ของรัฐบาล ปี ๒๕๖๕ (นางสาวเรณู ตั้งคจิวงกูร เป็นผู้ตั้งถาม ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง)

ผลการพิจารณา

ตามที่กระทรวงการคลังได้แถลงผลการจัดเก็บรายได้ของรัฐบาล เมื่อวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๕ โดยได้แถลงผลการจัดเก็บรายได้สุทธิในช่วง ๗ เดือนแรกของปีงบประมาณ ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๔ ถึงเดือนเมษายน ๒๕๖๕ ได้จำนวน ๑.๒๗๖ ล้านล้านบาท ซึ่งสูงกว่าประมาณการ ๔.๕๘ หมื่นล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๓.๗ และสูงกว่าปีก่อนถึงร้อยละ ๔.๕ การจัดเก็บรายได้ของกรมสรรพากรที่สูงกว่าประมาณการ เป็นผลมาจากมูลค่าการนำเข้าที่ขยายตัวอย่างมีนัยสำคัญ ตลอดจนรายได้ของนิติบุคคลและบุคคลธรรมดาที่ฟื้นตัวอย่างต่อเนื่อง ส่วนการจัดเก็บรายได้ของกรมสรรพสามิตและส่วนราชการอื่นที่ต่ำกว่าประมาณการนั้น เนื่องจากมาตรการลดการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตน้ำมันดีเซล ๓ บาทต่อลิตร เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนเป็นการชั่วคราว ประกอบกับมีการเลื่อนนำส่งค่าใบประกอบกิจการโทรคมนาคม ๔G และ ๕G จากเดือนเมษายน ๒๕๖๕ ไปนำส่งในเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๕ ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บรายได้ของรัฐบาล อีกทั้งสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด ๑๙ ลดลง รวมทั้งรัฐบาลได้ผ่อนคลายมาตรการควบคุมต่าง ๆ และเปิดประเทศให้นักท่องเที่ยวจากต่างประเทศเข้ามาท่องเที่ยว ซึ่งจะช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจการค้าของประเทศให้ขยายตัวมากยิ่งขึ้น คาดว่าจะส่งผลให้ภาวะเศรษฐกิจของประเทศดีขึ้นตามลำดับ แต่ยังมีข้อกังวลใจ ขอเรียนถามว่า การจัดเก็บรายได้ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ๒๕๖๕ ถึงเดือนกันยายน ๒๕๖๕ จะเป็นไปตามเป้าหมายในทางที่ดีหรือไม่ และมีปัจจัยใดหนุนเสริมหรือเป็นปัญหาอุปสรรคต่อการดำเนินการหรือไม่ อย่างไร ตลอดจนกรณีที่เกิดปัญหาอุปสรรคกระทรวงการคลังได้เตรียมการรับมืออย่างไร นอกจากนี้ขอฝากเรื่องการบริโภคภายในประเทศ โดยคาดว่าจะมีนักท่องเที่ยวต่างชาติเพิ่มมากขึ้นและการใช้จ่าย

ของคนไทยเพิ่มมากขึ้น ฉะนั้น มาตรการที่แบ่งเบาภาระค่าครองชีพของประชาชนยังคงมีความสำคัญ สามารถช่วยฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศได้

นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ผู้ถูกตั้งกระทู้ถามตอบชี้แจงว่า ในช่วง ๗ เดือนแรก ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๔ – เมษายน ๒๕๖๕ การจัดเก็บรายได้ของรัฐบาล รายได้สุทธิ อยู่ที่จำนวน ๑.๒๗๖ ล้านล้านบาท ซึ่งสูงกว่าประมาณการ ๔๕,๘๐๐ ล้านบาท เป็นผลจากเศรษฐกิจของประเทศเริ่มฟื้นตัว โดยตัวเลข GDP ขยายเป็นบวก แม้ไม่สูงมากนักแต่ถือว่าเป็นสัญญาณที่ดีเมื่อเทียบกับหลายประเทศ ทั้งนี้ ไตรมาสที่ ๑ จากสถานการณ์น้ำมันแพงและอาหารแพง ประกอบกับต่างประเทศ ประสบปัญหาเงินเฟ้อ จึงทำให้การค้าต่างประเทศชะลอตัวลง แต่การใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวต่างชาติ และการใช้จ่ายภายในประเทศกลับมาดีขึ้น และรัฐบาลดำเนินมาตรการต่าง ๆ เช่น โครงการคนละครึ่ง สามารถแบ่งเบาภาระค่าครองชีพทำให้ประชาชนจับจ่ายใช้สอยมากขึ้น อย่างไรก็ตาม รายได้ของรัฐบาล มาจากการจัดเก็บภาษีจากเศรษฐกิจที่เริ่มฟื้นตัวมากขึ้น และส่วนที่เกินมานั้นรัฐบาลนำไปช่วยในการลดภาษี สรรพสามิตน้ำมันดีเซล ส่วนการจัดเก็บรายได้ในช่วงเดือนพฤษภาคม – กันยายน ๒๕๖๕ ยังคาดว่า การจัดเก็บรายได้จะเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ แม้จะมีการลดภาษีสรรพสามิตน้ำมันก็ตาม โดยรายได้หลัก จะมาจากการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีเงินได้นิติบุคคล มีการเพิ่มประสิทธิภาพและอำนวยความสะดวก ให้กับประชาชนในการชำระภาษี โดยยืนยันการจัดเก็บภาษีไม่ได้เป็นการขูดรีดภาษีจากประชาชน แต่มาจากการขยายฐานภาษีทางอิเล็กทรอนิกส์สำหรับผู้ใช้แพลตฟอร์มต่าง ๆ ส่งผลให้ผู้ทำการค้าออนไลน์เข้าสู่ระบบ กรณีที่หลายฝ่ายเป็นห่วงผลกระทบจากภาวะเงินเฟ้อ ราคา น้ำมัน และการอ่อนตัวของค่าเงินบาทว่าจะไม่มีผล ต่อการจัดเก็บรายได้ของรัฐบาล เนื่องจากปัจจุบันการส่งออกของไทยเริ่มดีขึ้น อย่างไรก็ตามหากการจัดเก็บ รายได้ไม่ได้ตามเป้าที่วางไว้ รัฐบาลมีทางออกในการบริหารจัดการการคลังรองรับไว้แล้ว

เรื่องด่วน

จำนวน ๖ เรื่อง

เรื่องด่วนที่ ๑ ตั้งคณะกรรมการธิการสามัญเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติ ความประพฤติ และพฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งอัยการสูงสุด (ตามข้อบังคับ ข้อ ๑๐๕)

ด้วยคณะกรรมการอัยการ (ก.อ.) ได้มีมติให้เลื่อนนางสาวนารี ตันตเสถียร อธิบดีอัยการ สำนักงาน ที่ปรึกษาากฎหมายขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอัยการสูงสุด ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๕ ซึ่งตามพระราชบัญญัติองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “การแต่งตั้งและการให้อัยการสูงสุดพ้นจากตำแหน่งต้องเป็นไปตามมติของ ก.อ. และได้รับความเห็นชอบ จากวุฒิสภา และให้ประธานวุฒิสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งอัยการสูงสุด ” ดังนั้น คณะกรรมการอัยการ (ก.อ.) จึงได้เสนอชื่อบุคคลดังกล่าวมายังวุฒิสภาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ต่อไป

โดยที่ข้อบังคับ ข้อ ๑๐๕ กำหนดว่า เมื่อมีกรณีที่วุฒิสภาจะต้องพิจารณาให้บุคคลดำรง ตำแหน่งใดตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ให้วุฒิสภาดังตั้งคณะกรรมการธิการสามัญขึ้นคณะหนึ่ง

มีจำนวนไม่เกินสิบห้าคน เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติ ความประพฤติ และพฤติกรรมทางจริยธรรม ของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งนั้น รวมทั้งรวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานอันจำเป็น สำหรับตำแหน่งนั้นเป็นกรณี ๆ ไป

ผลการพิจารณา

ที่ประชุมได้มีมติตั้งคณะกรรมการมาธิการสามัญเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติ ความประพฤติ และ พฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งอัยการสูงสุด จำนวน ๑๕ คน ประกอบด้วย

๑. นายกูรติสภ์ จันทร์ศรีชวาลา	๒. พลโท จเรศักดิ์ อานุภาพ
๓. พลเอก ฉัตรชัย สาริกัลยะ	๔. ว่าที่ร้อยตรี เชิดศักดิ์ จำปาเทศ
๕. นายถนัด มานะพันธุ์นิยม	๖. นางประภาศรี สุฉันทบุตร
๗. พลเอก พิศณุ พุทธวงศ์	๘. นางสาวเรณู ตั้งคจิวงกูร
๙. นายวิวรรณ แสงสุริยะฉัตร	๑๐. นายวีระศักดิ์ ภูครองหิน
๑๑. พลเอก สมหมาย เกาภูริระ	๑๑. พลเอก สุรศักดิ์ กาญจนรัตน์
๑๓. นายสุวพันธุ์ ตันยุวรรธนะ	๑๔. พลเอก ออกนิษฐ์ หมั่นสวัสดิ์
๑๕. พลเอก อู๊ด เป็องบน	

โดยกำหนดเวลาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่วุฒิสภา มีมติตั้งคณะกรรมการ

ก่อนเข้าสู่ระเบียบวาระเรื่องต่อไป เลขาธิการคณะกรรมการวิสามัญกิจการวุฒิสภา (นายวันชัย สอนศิริ) ได้เสนอญัตติตามข้อบังคับ ข้อ ๔๐ (๒) ขอเปลี่ยนระเบียบวาระการประชุม โดยขอให้ ยกระเบียบวาระที่ (๖) เรื่องที่เสนอใหม่ และระเบียบวาระที่ (๗) เรื่องอื่น ๆ ขึ้นมาพิจารณาก่อน เรื่องด่วนที่ ๒ เนื่องจากเป็นเรื่องที่ใช้เวลาการพิจารณาไม่นานและจะต้องมีการลงมติ ซึ่งที่ประชุมมีมติเห็นชอบ

(๖) เรื่องที่เสนอใหม่

จำนวน ๑ เรื่อง

- ญัตติ เรื่อง ขอเสนอญัตติแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อรองรับการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติ (นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย เป็นผู้เสนอ)

ผลการพิจารณา

นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย ผู้เสนอญัตติ เรื่อง ขอเสนอญัตติแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับการประชุม วุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อรองรับการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติ ได้เสนอเหตุผล ของการเสนอญัตติเรื่องดังกล่าวต่อที่ประชุม สรุปได้ว่า โดยที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ มาตรา ๙ (๔) บัญญัติให้รัฐสภาเป็นองค์กรหนึ่งที่สามารถพิจารณาและมีมติว่าเรื่องใดเป็นเรื่องที่มี เหตุสมควรที่จะให้มีการออกเสียงประชามติได้ และตามมาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้ในกรณีที่มติให้จัดให้

มีการออกเสียงประชามติ ให้ประธานรัฐสภาแจ้งมติเห็นชอบของแต่ละสภาให้นายกรัฐมนตรีทราบ เพื่อดำเนินการต่อไป โดยให้ส่งสาระสำคัญของเรื่องที่จะขอทำประชามติในลักษณะที่ประชาชนสามารถ เข้าใจเนื้อหาสำคัญได้โดยสะดวกให้นายกรัฐมนตรีทราบด้วย แต่โดยที่ข้อบังคับการประชุมวุฒิสภายังไม่มี บทบัญญัติรองรับการดำเนินการในเรื่องดังกล่าว จึงสมควรแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข เพื่อให้วุฒิสภาสมาชิกสามารถดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย ดังกล่าวได้ โดยได้เสนอร่างข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. พร้อมบันทึกหลักการ และ เหตุผลประกอบมาพร้อมญัตติดังกล่าว ซึ่งร่างข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีหลักการในการ แก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ดังนี้

(๑) เพิ่มกรณีการเสนอญัตติขอให้วุฒิสภามีมติแจ้งเรื่องให้คณะรัฐมนตรีดำเนินการให้มีการออกเสียง ประชามติ (เพิ่มข้อ ๓๙/๑)

(๒) เพิ่มกรณีที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรแจ้งผลการลงมติของสภาผู้แทนราษฎรที่เห็นชอบให้มี การออกเสียงประชามติมายังวุฒิสภา เพื่อให้วุฒิสภาดำเนินการพิจารณาลงมติ (เพิ่มข้อ ๓๙/๒)

จากนั้น ประธานของที่ประชุมได้อนุญาตให้สมาชิกวุฒิสภาอภิปรายแสดงความคิดเห็น สรุปได้ว่า เห็นด้วยกับการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อรองรับการดำเนินการ ตามกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติ เนื่องจากข้อบังคับการประชุมยังไม่มีบทบัญญัติรองรับ โดยในการ กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข เพื่อให้วุฒิสภาสมาชิกสามารถดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายนั้นจะต้อง ไม่ยากหรือง่ายเกินไป เนื่องจากเรื่องที่จะมีการทำประชามตินั้นจะต้องเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ โดยเฉพาะ ในเรื่องการรับรองญัตติขอให้วุฒิสภามีมติให้คณะรัฐมนตรีดำเนินการตามมาตรา ๙ (๔) แห่งพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ ควรที่จะกำหนดให้มีสมาชิกรับรองมากกว่ากรณีการเสนอญัตติ ทั่วไปตามข้อบังคับ และควรกำหนดให้ชัดเจนว่าในสมัยประชุมหนึ่งหรือในปีหนึ่งสามารถเสนอญัตติดังกล่าว ได้กี่ครั้ง รวมทั้งในการดำเนินการควรจะต้องมีการพิจารณาแยกกันระหว่างสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา

ที่ประชุมวุฒิสภาได้ลงมติรับร่างข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ไว้พิจารณา ด้วยคะแนนเสียงเห็นชอบ ๑๗๕ เสียง ไม่เห็นชอบ ไม่มี งดออกเสียง ๑ เสียง และ ไม่ลงคะแนน ๑ เสียง แล้วมีมติตั้งคณะกรรมการวิสามัญชั้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา จำนวน ๒๑ คน ตามข้อบังคับ ข้อ ๑๘๘ ประกอบข้อ ๓๘ กำหนดเวลาแปรญัตติภายใน ๗ วันตามข้อบังคับ

(๗) เรื่องอื่น ๆ

จำนวน ๑ เรื่อง

- ขอยกเวลาการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมาน และการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ออกไปอีก ๓๐ วัน

ผลการพิจารณา

ด้วยประธานคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม การทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. (พลตำรวจเอก ชัชวาล สุขสมจิตร) ได้มีหนังสือแจ้งว่า

ระยะเวลาการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. จะครบกำหนดในวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๕ ทั้งนี้ เพื่อให้การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมีความละเอียดรอบคอบมากยิ่งขึ้น คณะกรรมการวิสามัญจึงขอขยายเวลาการพิจารณาออกไปเป็นกรณีพิเศษอีก ๓๐ วัน

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ขยายเวลาออกไปเป็นกรณีพิเศษอีก ๓๐ วัน

เรื่องด่วนที่ ๒ ร่างพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว (เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน วุฒิสภาต้องพิจารณาให้เสร็จภายใน ๓๐ วัน ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๖ นับแต่วันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๕)

ผลการพิจารณา

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ของที่ประชุมวุฒิสภา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม (นายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ) ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย (นายจรูญ สุขสมาน และนายจิรวัดน์ คำสี) และผู้แทนของผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่เข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติ (นายปารเมศ โพธารากุล นายบุญถิ่น โคตรศิริ และนายวีระศักดิ์ ขวัญเมือง) ได้เข้าร่วมประชุม

เมื่อเลขาธิการวุฒิสภาอ่านบันทึกหลักการและเหตุผลเสนอต่อที่ประชุมแล้ว ประธานของที่ประชุมได้อนุญาตให้คณะกรรมการพาณิชย์และการอุตสาหกรรม ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาวุฒิสภามอบหมายให้พิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติตามข้อบังคับ ข้อ ๑๑๙ แถลงผลการพิจารณาศึกษาต่อที่ประชุม โดยรองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง (นายเจน นำชัยศิริ) ได้แถลงผลการพิจารณาการศึกษาร่างพระราชบัญญัติ สรุปได้ว่า การตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวของสภาผู้แทนราษฎรขาดการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียในอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทราย สักส่วนของชาวไร่อ้อยในคณะกรรมการวิสามัญมีจำนวนค่อนข้างมาก สำหรับประเด็นการแก้ไขพระราชบัญญัติควรมีการตรวจสอบประเด็นข้อกังวลเกี่ยวกับมูลเหตุแห่งการที่ทางประเทศบราซิลยกเป็นฐานในการร้องรัฐบาลไทยต่อองค์การการค้าโลก ซึ่งร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยคณะรัฐมนตรีมุ่งเน้นแก้ไขเฉพาะประเด็นที่อาจเป็นมูลเหตุแห่งการร้องต่อองค์การการค้าโลก (WTO) เป็นสำคัญ ไม่ได้มีการพิจารณาในประเด็นการแบ่งปันผลประโยชน์ ซึ่งต้องมีการรับฟังความคิดเห็นอย่างรอบด้านและพิจารณาถึงผลกระทบในระยะยาวควรมีวิธีคิดคำนวณหรือมีอัตราการแบ่งปันผลประโยชน์จาก “ผลพลอยได้” ให้ชัดเจนเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย โดยการนำส่วนต่างที่เกิดขึ้นในกรณีราคาอ้อยขั้นสุดท้ายต่ำกว่าราคาอ้อยขั้นต้นไปหักจากค่าอ้อยในปีถัดไปอาจทำให้ระบบมีเสถียรภาพลดลง ซึ่งไม่เป็นประโยชน์ต่อชาวไร่อ้อย สำหรับการลดบทบาทการควบคุมของภาครัฐในการกำกับดูแลระบบอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายอาจส่งผลกระทบต่อถึงการควบคุมประสิทธิภาพการบริหารจัดการระบบอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายและระบบ

การแบ่งปันผลประโยชน์ได้ นอกจากนี้ หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรกำหนดนโยบายในการสนับสนุนและมาตรการช่วยเหลือที่เอื้อต่อกระบวนการพัฒนาอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายทั้งระบบ รวมถึงการพัฒนากระบวนโครงสร้างพื้นฐานในระบบชลประทานให้กับเกษตรกรชาวไร่อ้อยด้วย รวมทั้งควรนำปัญหาที่เกิดขึ้นในอดีตมาเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายในภาพรวมต่อไป

จากนั้น ประธานของที่ประชุมได้อนุญาตให้สมาชิกวุฒิสภาอภิปรายแสดงความคิดเห็นพร้อมทั้งตั้งข้อสังเกตและซักถามในประเด็นต่าง ๆ สรุปได้ว่า การแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๑๗ (๑) โดยกำหนดให้คณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายมีหน้าที่กำหนดยุทธศาสตร์ นโยบายและแผนแม่บทการบริหารจัดการระบบอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายเพื่อให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายให้เกิดประโยชน์สูงสุด ภายใต้ดุลยภาพด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมนั้น จะต้องกำหนดเรื่องของดุลยภาพด้านสิ่งแวดล้อมให้ชัดเจนว่าจะต้องมีการดำเนินการอย่างไร เพื่อบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการแก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๒๗ เกี่ยวกับแหล่งที่มาของเงินกองทุน ซึ่งได้ยกเลิกเงินอุดหนุนจากรัฐบาล ตามการร้องกล่าวหาว่ารัฐบาลไทยต่อ WTO จะมีผลกระทบต่อกองทุนหรือไม่และจะสามารถนำเงินส่วนนี้ไปใช้เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรผู้ยากจน หรือแก้ปัญหาฝุ่น PM ๒.๕ โดยไม่ให้เกิดผลกระทบต่อโครงสร้างการแข่งขันได้หรือไม่ สำหรับการแก้ไขเพิ่มเติมหน้าที่ของคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายในมาตรา ๑๗ (๑๘) เกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจำหน่ายน้ำตาลทรายเพื่อใช้บริโภคในราชอาณาจักร จะส่งผลกระทบต่อราคาเนื่องจากไม่มีอำนาจกำหนดราคาขายน้ำตาลทราย นอกจากนี้ ควรแก้ไขความในมาตรา ๑๗ (๗) การกำหนดปริมาณอ้อยที่ให้ชาวไร่อ้อยผลิตซึ่งต้องคำนึงถึงพื้นที่ปลูกอ้อยที่จดทะเบียนไว้ และปริมาณผลผลิตโดยเฉลี่ยในสามปีที่ผ่านมา เนื่องจากมีผลกระทบต่อการจัดทะเบียนเป็นสถาบันชาวไร่อ้อย ซึ่งการกำหนดให้สมาคม สหกรณ์ หรือกลุ่มเกษตรกรชาวไร่อ้อย ยื่นคำขอจดทะเบียนเป็นชาวไร่อ้อยได้ต้องมีสมาชิกเป็นชาวไร่อ้อยไม่น้อยกว่า ๖๐๐ คน และมีปริมาณอ้อยของสมาชิกที่ส่งให้โรงงานไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๕ ของปริมาณอ้อยทั้งหมดของโรงงาน ในแต่ละฤดูการผลิต ซึ่งจะมีเพียงสมาคมเท่านั้นที่จะจดทะเบียนได้ เนื่องจากกำหนดปริมาณอ้อยมากเกินไป ควรดูแลการผลิตอ้อยและน้ำตาลทรายของเกษตรกรทั้งระบบอย่างต่อเนื่องเช่นเดียวกับอุตสาหกรรมยางพารา เนื่องจากอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายจะมุ่งเน้นดูแลผลประโยชน์จากอุตสาหกรรมเป็นหลัก ควรเปลี่ยนวิธีการที่โรงงานต้องชำระค่าอ้อยเพิ่มแก่ชาวไร่อ้อยตามมาตรา ๕๗ วรรคสอง ให้แก่ผู้ปลูกอ้อยโดยตรงซึ่งควรกำหนดให้ชาวไร่อ้อยขึ้นทะเบียนได้ด้วยตนเองไม่ต้องดำเนินการโดยหัวหน้ากลุ่มชาวไร่อ้อย ควรเปิดช่องและสนับสนุนให้นำอ้อยมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์อื่นได้นอกจากการผลิตน้ำตาลทราย เพื่อเพิ่มมูลค่าอ้อยและสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรและโรงงานอย่างยั่งยืน ควรสนับสนุน ส่งเสริม ศึกษา วิจัย และพัฒนาอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายอย่างเป็นรูปธรรมตลอดห่วงโซ่ทั้งระบบ และในการกำหนดค่านิยาม “ผลพลอยได้” ไม่ควรจำกัดเพียงกากอ้อยหรือกากน้ำตาล โดยควรนำนโยบาย BCG Model มาขับเคลื่อนเพื่อสร้างมูลค่าผลพลอยได้ให้มากขึ้น และควรกำหนดการแบ่งผลประโยชน์ผลพลอยได้ให้ชัดเจน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม (นายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ) ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย (นายจิรวุฒิ คำสี) และผู้แทนของผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่เข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติ

(นายวีระศักดิ์ ขวัญเมือง) ตอบชี้แจงสรุปได้ว่า ร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมในประเด็นที่สำคัญ ได้แก่ การกำหนดราคาขายภายในประเทศ การกำหนดโควต้า การให้เงินอุดหนุนกองทุนอ้อยและน้ำตาลทราย จากรัฐบาล การประกันราคาตามมาตรา ๕๖ กรณีค่าอ้อยขั้นสุดท้ายต่ำกว่าขั้นต้น เพื่อให้สอดคล้องกับกติกาของ WTO เนื่องจากรัฐบาลบราซิลยื่นคำร้องกล่าวหาว่ารัฐบาลไทย ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการเจรจาเพื่อยุติข้อโต้แย้งในเรื่องดังกล่าว รวมทั้งมีการแก้ไขเรื่องการแบ่งปันผลประโยชน์ โดยคำนึงถึงประโยชน์ของชาวไร่อ้อย โรงงานน้ำตาลทราย ผู้บริโภค และระบบเศรษฐกิจของประเทศเป็นสำคัญ และได้ขอรับข้อสังเกตของสมาชิกวุฒิสภาไปพิจารณาดำเนินการต่อไป

ที่ประชุมวุฒิสภาได้ลงมติรับร่างพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ไว้พิจารณา ด้วยคะแนนเสียงเห็นชอบ ๑๖๔ เสียง ไม่เห็นชอบ ๑ เสียง งดออกเสียง ๓ เสียง และไม่ลงคะแนน ๒ เสียง แล้วมีมติตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ จำนวน ๓๒ คน กำหนดเวลาแปรญัตติ ๗ วันทำการตามข้อบังคับ

ต่อมา ประธานของที่ประชุมได้ขอปรึกษาที่ประชุม เพื่อให้พิจารณารายงานตามเรื่องด่วน ๓ – ๖ ไปพร้อมกัน เนื่องจากเป็นรายงานที่เกี่ยวข้องกัน โดยเป็นรายงานที่เกี่ยวกับการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ ซึ่งที่ประชุมมีมติเห็นชอบ

เรื่องด่วนที่ ๓ รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ ประจำปี ๒๕๖๔ พร้อมรายงานของคณะกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศและการจัดทำ และดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ (ตามมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐)

เรื่องด่วนที่ ๔ รายงานสรุปผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ประจำปี ๒๕๖๔ พร้อมรายงานของคณะกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศและการจัดทำ และดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ (ตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐)

เรื่องด่วนที่ ๕ รายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนปฏิรูปประเทศตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (เดือนกรกฎาคม – กันยายน ๒๕๖๔) พร้อมรายงานของคณะกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศและการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ (ตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย)

เรื่องด่วนที่ ๖ รายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนปฏิรูปประเทศตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (เดือนตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๖๔) พร้อมรายงานของคณะกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศและการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ (ตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย)

ผลการดำเนินโครงการตามแผนการปฏิรูปประเทศ จำนวน ๔๒๓ โครงการ ซึ่งเป็นโครงการที่มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญที่จะตอบโจทย์การบรรลุเป้าหมาย คณะกรรมการ ตสร. ได้มีข้อเสนอแนะและเร่งรัดที่สำคัญในภาพรวม สรุปได้ดังนี้

๑. การจัดทำข้อเสนอแนะของวุฒิสภาไปยังคณะรัฐมนตรี พบว่าปัญหาสำคัญ คือ ความล่าช้าในการให้ข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี เนื่องจากเรื่องเงื่อนเวลาในการนำเสนอรายงานประจำปีและรายงานรายไตรมาสมายังวุฒิสภา เป็นเหตุให้ข้อเสนอแนะของวุฒิสภาที่ได้บันทึกไว้ในรายงานของคณะกรรมการ ตสร. อันจะนำเสนอไปยังคณะรัฐมนตรี ไม่อาจมีผลได้ในทางปฏิบัติ เนื่องจากไม่ทันต่อการดำเนินการของฝ่ายบริหาร ซึ่งในส่วนของคณะกรรมการ ตสร. ได้วางแผนการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติว่า จะดำเนินการ “ตั้งแต่หัวต้นน้ำ” คือ ห้วงเวลาที่ส่วนราชการอยู่ระหว่างการทำแผนงาน/โครงการ ซึ่งจะช่วยให้ข้อเสนอแนะของวุฒิสภาสามารถนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานในทางปฏิบัติได้ทันเวลา

๒. ด้านกฎหมาย คณะรัฐมนตรีควรเร่งรัดการเสนอกฎหมายตามแผนการปฏิรูปประเทศเข้าสู่รัฐสภา โดยเฉพาะกฎหมายที่วุฒิสภาเห็นควรเร่งรัดเป็นลำดับแรก จำนวน ๑๐ ฉบับ ซึ่งได้เคยเสนอไว้ในรายงานรอบเดือนเมษายน – มิถุนายน ๒๕๖๔ แล้ว โดยคณะรัฐมนตรีควรกำหนดกรอบระยะเวลาในการดำเนินการที่ชัดเจน และรายงานความคืบหน้าของกฎหมายที่วุฒิสภาเห็นควรเร่งรัดให้วุฒิสภาพทราบด้วย

๓. ด้านงบประมาณ ควรให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจทางการเมือง การกระจายอำนาจทางการคลังหรือความสามารถในการหารายได้ของท้องถิ่น และการกระจายอำนาจทางการบริหารและทรัพยากร เพื่อตอบสนองต่อแนวทางการแก้ไขปัญหาและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในแต่ละพื้นที่ นอกจากนี้ สำนักงานงบประมาณควรทำหน้าที่ในการสร้างระบบและวางหลักประกันให้แต่ละหน่วยงานที่อยู่ในแผนงานบูรณาการร่วมกันขับเคลื่อน และกำกับดูแลให้แต่ละหน่วยงานดำเนินการจัดทำแผนงานร่วมกัน และนำเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ไปบรรจุไว้ในแผนยุทธศาสตร์องค์กร โดยมีการอนุมัติการเบิกจ่ายงบประมาณเป็นเครื่องมือหรือเงื่อนไขเพื่อให้เกิดการเร่งรัดดำเนินการ

ต่อมา ผู้แทนคณะอนุกรรมการในคณะกรรมการ ตสร. ผู้แทนคณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภา และสมาชิกวุฒิสภา ได้อภิปรายให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการดำเนินการตามรายงานทั้ง ๔ ฉบับ จำแนกตามประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ มีสาระสำคัญโดยสรุป ดังนี้

๑. ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

ประเด็นความมั่นคง การติดตาม เสนอแนะ เร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ที่ผ่านมาเป็น การติดตามฯ ช่วงกลางน้ำกับปลายน้ำ ส่งผลให้ข้อเสนอแนะมีผลต่อการนำไปปฏิบัติค่อนข้างน้อย จึงต้องปรับการติดตามฯ ให้สอดคล้องกับการดำเนินการของฝ่ายบริหารตั้งแต่ต้นน้ำ คือ

คณะกรรมการธิการ ตสร. และคณะกรรมการธิการสามัญประจำวุฒิสภา จะเน้นให้เห็นและข้อเสนอแนะ ในห้วงเวลาที่ส่วนราชการอยู่ระหว่างการทำแผนงาน/โครงการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ และแผนอื่น ๆ เพื่อให้ข้อคิดเห็นของฝ่ายนิติบัญญัติสามารถนำไปปรับใช้ในการ ปฏิบัติงานของฝ่ายบริหารได้จริงและทันเวลา นอกจากนี้ พบว่า การจัดทำโครงการสำคัญตามแผนแม่บท ประเด็นความมั่นคง ในปี ๒๕๖๕ และปี ๒๕๖๖ มีผลการบรรลุเป้าหมายไม่ชัดเจน อีกทั้งหน่วยงานหลัก ด้านความมั่นคงไม่มีหรือมีโครงการสำคัญน้อยเกินไป โดยในปี ๒๕๖๖ มีโครงการสำคัญในประเด็น ความมั่นคง ๒๒ โครงการ : ๖ เป้าหมาย จากทั้งหมด ๑๐ เป้าหมาย ดังนั้น การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ ด้านความมั่นคงในห้วงต่อไป (ปี ๒๕๖๖ - ปี ๒๕๗๐) ต้องเป็นการติดตามฯ ทั้งในส่วนของการทำงานปฏิบัติ การจัดทำโครงการสำคัญ การจัดทำแผนงาน/โครงการของแต่ละส่วนราชการ การปรับปรุงยุทธศาสตร์ ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ รวมถึงการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ พ.ศ. ๒๕๖๖ ด้วย ทั้งนี้ สำหรับประเด็นความมั่นคง ที่มีการกำหนดเป้าหมาย : ภาคใต้มีความสุข ร่มเย็นมากขึ้น นั้น ควรมีการทบทวนค่าเป้าหมายตัวชี้วัดในปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ให้มีความชัดเจน และเป็นตัวชี้วัด จากปัจจัยภายในพื้นที่ โดยอาจเป็นการกำหนดให้มีพื้นที่ปลอดภัยเพิ่มขึ้นในทุก ๆ ปี ซึ่งจะสอดคล้องกับ นโยบายของรัฐบาลตามโครงการ “ตำบลมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ที่เป็นโครงการสำคัญตามประเด็นเร่งด่วน ของยุทธศาสตร์ชาติที่มุ่งสร้างความปลอดภัยให้กับพื้นที่ในระดับจังหวัดจนถึงระดับตำบล รวมทั้งให้ ความสำคัญกับการใช้เทคโนโลยีกล้องวงจรปิดในการเฝ้าระวังพื้นที่และรักษาความปลอดภัย โดยต้องประเมินผล ทั้งเรื่องความคุ้มค่าของการใช้งบประมาณและประสิทธิภาพการใช้งานของกล้องวงจรปิดด้วย นอกจากนี้ รัฐบาลควรประกาศจุดยืนยกเลิกการชดเชยค่าเสียหายอย่างถาวร ให้นานาชาติได้รับรู้ เพื่อยุติการเคลื่อนไหว และการผลักดันให้เกิดโครงการดังกล่าว เนื่องจากไม่คุ้มค่าต่อการลงทุนและส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม รวมถึงต้องยืนยันหลักการตามมติคณะรัฐมนตรีว่าค่าใช้จ่ายในการศึกษาเรื่องชดเชยค่าเสียหายให้ใช้งบประมาณ จากองค์กรภาคเอกชนทั้งหมด และต้องตรวจสอบพฤติกรรมบริษัทต่างชาติที่มีการเคลื่อนไหวเรื่องชดเชยค่าเสียหายด้วย

ประเด็นการต่างประเทศ รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี ๒๕๖๔ ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในภาพรวมมีความคืบหน้าและสอดคล้องกับผล การประเมินของคณะกรรมการ โดยมีการดำเนินงานผ่านกลไกที่มประเทศไทยมากขึ้น ทั้งนี้ การวิเคราะห์ และประเมินผลการดำเนินการตามแผนแม่บททั้ง ๕ แผนย่อย มีมิติที่มีความเชื่อมโยงสอดคล้องกัน ซึ่งการ ดำเนินการมีโอกาสประสบความสำเร็จในระดับสูง และการดำเนินการมีผลสัมฤทธิ์ในภาพรวมระดับแผนแม่บท คิดเป็น ๘๖.๑๗ % โดยปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ คือ การบูรณาการการทำงานระหว่าง ส่วนราชการที่มีการปฏิบัติงานต่างประเทศ ทั้งนี้ ผลการติดตามการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ของส่วนราชการต่าง ๆ พบว่ามีช่องว่างที่สำคัญคือ ความมีเอกภาพทำให้บางกรณียังขาดความสอดคล้อง

และไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน จึงควรเพิ่มน้ำหนักการใช้กลไกที่ประเทศไทยขับเคลื่อนและใช้ประโยชน์ให้มากขึ้น สำหรับข้อเสนอแนะในอนาคต ครอบ ๕ ปีถัดไป (๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เรื่องเร่งด่วนลำดับแรก คือ การปรับตัวชีวิตและค่าเป้าหมายของแผนแม่บทฯ เนื่องจากเดิมตัวชีวิตของแผนแม่บทฯ ไม่สะท้อนภารกิจงานด้านต่างประเทศเท่าที่ควรและไม่สามารถวัดผลได้อย่างชัดเจน ดังนั้น สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หน่วยงานเจ้าภาพหลัก และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ต้องร่วมกันทบทวน/แก้ไขเพื่อให้ได้ตัวชีวิต ค่าเป้าหมาย และแนวทางการดำเนินงานที่เหมาะสมต่อไป นอกจากนี้ กระทรวงการต่างประเทศควรจัดทำแผนสำหรับใช้ในการดำเนินงานของกระทรวงฯ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งควรกำหนดประเด็นสำคัญเร่งด่วน หรือจุดเน้นที่ต้องดำเนินการร่วมกัน เพื่อให้ตอบสนองต่อบริบทปัจจุบันและงบประมาณที่ได้รับจริง เพื่อให้ส่วนราชการและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการต่างประเทศให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับบริบทระหว่างประเทศที่เปลี่ยนแปลงในทุกมิติ นอกจากนี้ มีข้อเสนอแนะกระบวนการขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมายที่สำคัญ ได้แก่ ขยายการจัดทำแผนระดับ ๓ ให้แน่นแฟ้น มีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น แผนบูรณาการให้ครอบคลุมทุกแผนย่อยเพื่อประโยชน์ในการบูรณาการการทำงานร่วมกัน ติดตามผลการดำเนินงานและปรับปรุงตัวชีวิตและค่าเป้าหมายของแผนแม่บทฯ ให้สอดคล้องกับลักษณะงานและวัดผลได้ อย่างไรก็ตาม กระทรวงการต่างประเทศจะมีข้อจำกัดในการจัดทำโครงการสำคัญ เนื่องจากในปี ๒๕๖๕ โครงการสำคัญของกระทรวงฯ ไม่ได้รับการคัดเลือก ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อบทบาทในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพหลัก ในการเป็นผู้นำการขับเคลื่อนประเด็นสำคัญในภาพรวม ดังนั้น กระทรวงการต่างประเทศอาจพิจารณาผลักดันโครงการที่กระทรวงฯ เคยเสนอแต่ไม่ได้รับการคัดเลือกเป็นโครงการสำคัญ โดยปรับปรุงให้สอดคล้องกับบริบทปัจจุบัน ความจำเป็นเร่งด่วน รวมถึงชี้ให้เห็นถึงผลประโยชน์ที่ประเทศไทยและคนไทยจะได้รับ

๒. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

ความเห็นเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ชาติ การดำเนินการด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน แต่เดิมไม่มีการกำหนดค่าเป้าหมายในเชิงปริมาณและกรอบระยะเวลาที่ชัดเจน ทำให้การติดตามงานขาดความชัดเจน การวัดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงานไม่ชัดเจน ขาดมาตรฐาน แต่ในปี ๒๕๖๔ ได้มีการกำหนดค่าเป้าหมายและกรอบระยะเวลาชัดเจนขึ้น แต่มีความเห็นเพิ่มเติมว่าควรมีการตั้งค่าเป้าหมายในเชิงปริมาณในแต่ละช่วงระยะเวลาด้วย ทั้งนี้ ไม่เห็นด้วยกับข้อสรุปในรายงานฯ ปี ๒๕๖๔ เกี่ยวกับการกระจายรายได้ที่ระบุว่า การกระจายรายได้ของการพัฒนาเศรษฐกิจในภูมิภาคปรับตัวดีขึ้นเล็กน้อย ทั้งนี้ พิจารณาจากผลผลิตภาพของจังหวัดต่อหัวประชากรในปี ๒๕๖๒ ปรับตัวสูงขึ้นจากปี ๒๕๖๑ เนื่องจากการกระจายรายได้ที่ดีต้องเน้นที่เป้าหมายของการลดความแตกต่างหรือช่องว่างรายได้ของแต่ละภูมิภาค ซึ่งข้อเท็จจริงยังพบว่ามีกรณีกระจุกตัวของรายได้ อีกทั้งการนำ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทฯ และแผนการ

ปฏิรูปประเทศ ไปสู่การปฏิบัติ ควรมีการถ่ายทอดเป้าหมายไปยังทุกหน่วยงานตามลำดับ เพื่อให้การติดตามผลการปฏิบัติสามารถทำได้ง่ายและเกิดความชัดเจนในการดำเนินการ หน่วยงานปฏิบัติควรมุ่งแสดงผลสัมฤทธิ์โดยเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแต่ละช่วงเวลา โดยหน่วยงานจะต้องมีการกำหนดผลสัมฤทธิ์ระหว่างช่วงเวลาไว้ด้วย เพื่อสะดวกในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน นอกจากนี้ในแผนทุกระดับควรกำหนดเป้าหมายเชิงปริมาณให้มีความสอดคล้องและสนับสนุนกันในทุกระดับ โดยเฉพาะแผนปฏิบัติการในระดับที่ ๓ ควรมีการจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษรและนำเสนอในระบบ eMENSQR หรือให้มีบันทึกในภารกิจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้วย

สำหรับแผนการปฏิรูปประเทศมีความเห็นว่า ควรกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายในแผนแต่ละระดับให้สอดคล้องและสนับสนุนการขับเคลื่อนการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ให้บรรลุเป้าหมาย นอกจากนี้ พบว่าไม่มีการกล่าวถึงเป้าหมายเรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต หรือไม่ได้กำหนดไว้ในเป้าหมายของการพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด ดังนั้น สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงาน ก.พ.ร. และสำนักงานประมาณร่วมกับกระทรวงมหาดไทย ควรมีการมอบหมายตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายของแผนการปฏิรูปประเทศและกิจกรรมปฏิรูปประเทศให้จังหวัดนำไปบรรจุในแผนพัฒนาจังหวัด และแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดให้ชัดเจนและสามารถนำไปปฏิบัติให้เกิดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม

ประเด็นการเกษตร จากการติดตามผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติในปี ๒๕๖๔ ด้านการเกษตรพบว่า ประเด็นเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น มีผลการดำเนินงานในโครงการต่าง ๆ ของปี ๒๕๖๔ เช่น โครงการหอมมะลิทุ่งกุลารุข เข้าสู่มาตรฐานอินทรีย์ โครงการการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตผลไม้คุณภาพ : ทูเรียน ลองกอง โครงการตลาดนำการผลิต ที่ไม่ปรากฏการรายงานผลการขยายตัวในภาพรวม จึงควรสร้างและตระหนักถึงความสำคัญของการขึ้นทะเบียน GI ขั้นตอนที่มีเป็นจำนวนมากและยุ่งยาก และลักษณะตลาดเฉพาะที่แสดงถึงความแตกต่าง โดยควรสร้างการรับรู้เพื่อนำไปสู่การสร้างมูลค่าเพิ่ม ในประเด็นเกษตรปลอดภัย ลักษณะของโครงการที่นำมาประเมินควรมีผลลัพธ์ที่ชัดเจน ควรเน้นให้เกิดแรงจูงใจและความรับผิดชอบของผู้ผลิต รวมทั้งความตระหนักรู้ของผู้บริโภคโดยการสื่อสารและสร้างความรับรู้ให้แก่ผู้บริโภคเกี่ยวกับเกษตรปลอดภัย ทั้งนี้ การขับเคลื่อนในภาพรวมควรเชื่อมโยงทั้งหมดให้ตลอดห่วงโซ่ ทั้งผู้ผลิต ผู้บริโภค ผู้ซื้อและผู้จัดจำหน่าย นอกจากนี้ ในเชิงนโยบายควรมีความชัดเจนในเรื่องเกษตรปลอดภัย ประเด็นเกษตรชีวภาพ ควรพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยการสร้างมูลค่าเพิ่มให้มากขึ้น อนุรักษ์พันธุกรรม และอัตลักษณ์เฉพาะถิ่นโดยเฉพาะสมุนไพรและเครื่องเทศ สร้างความมั่นใจในเรื่อง GAP และ GACP ให้กับผู้บริโภค สร้างความเข้าใจในเรื่องความหลากหลายของเกษตรชีวภาพให้มากขึ้น และเชื่อมโยงนวัตกรรมร่วมกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ประเด็นเกษตรแปรรูป ควรสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนโดยการแปรรูปให้เกิดมูลค่า สนับสนุนข้อมูลสารสนเทศและแหล่งทุน รวมทั้งปรับตัวโดยการส่งเสริมเทคโนโลยีสมัยใหม่ให้แก่

เกษตรกร จากข้อเสนอแนะดังกล่าวข้างต้น จึงควรพัฒนาและยกระดับเกษตรกรอัตลักษณ์พื้นที่ ส่งเสริมและสนับสนุนสินค้าเกษตรปลอดภัย สร้างมูลค่าเกษตรชีวภาพโดยการส่งเสริมให้สมุนไพรและเครื่องเทศ เป็นพืชเศรษฐกิจ และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในสินค้าเกษตรแปรรูป ในส่วนข้อเสนอ ใน ๕ ปีถัดไปนั้น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ควรกำหนดกรอบให้เกิดความชัดเจนและต่อเนื่อง โดยการเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศ ควรมีการบูรณาการอย่างเป็นเอกภาพ ตั้งแต่ขั้นตอนการจัดทำแผน/โครงการ จนถึงมีการขับเคลื่อนที่ชัดเจน ทั้งนี้ ควรให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อน อย่างเน้นหนักที่ไม่ใช้การดำเนินการในลักษณะงานประจำ โดยผู้บริหารทุกระดับตั้งแต่ระดับนโยบายจนถึงระดับพื้นที่ ควรตระหนัก ให้ความสำคัญและร่วมกันขับเคลื่อน ในส่วนประเด็นเกษตรอัจฉริยะ ควรนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการขับเคลื่อนเพื่อให้เกิดการทำงานเชิงรุก

ประเด็นอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต และประเด็นผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมยุคใหม่ ผลการดำเนินการปี ๒๕๖๔ ในประเด็นอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต ในส่วน ของ GDP สาขาอุตสาหกรรมและผลผลิตภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการ ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย ในส่วนผลการติดตามโครงการปี ๒๕๖๔ ซึ่งมีจำนวนโครงการทั้งหมด ๗๑ โครงการ มีการคัดเลือกติดตาม ๑๗ โครงการ พบว่ามีการดำเนินการเสร็จตามเวลา ๑๔ โครงการ ล่าช้า ๓ โครงการ ในส่วนผลการ ดำเนินการปี ๒๕๖๔ ในประเด็นผู้ประกอบการ SME ยุคใหม่ พบว่า สัดส่วน GDP SME ต่อ GDP ภาพรวม ของประเทศ ต่ำกว่าเป้าหมายเล็กน้อย โดยผลการติดตามโครงการปี ๒๕๖๔ ซึ่งมีจำนวนโครงการทั้งหมด ๗๗ โครงการ มีการคัดเลือกติดตาม ๑๖ โครงการ พบว่ามีการดำเนินการเสร็จตามเวลาทั้ง ๑๖ โครงการ ซึ่งโครงการที่สำเร็จหรือล่าช้าดังกล่าวไม่สามารถวัดผลสัมฤทธิ์ต่อเป้าหมายได้ เนื่องจากไม่มีการแบ่ง คำนวณน้ำหนักต่อการตอบโจทย์ไว้ ทั้งนี้ มีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะในปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ ว่า ควรทบทวน โครงการให้มีน้ำหนักที่สามารถทำให้ขับเคลื่อน ตอบโจทย์ และประเมินผลสัมฤทธิ์ได้ ทั้งนี้ หน่วยงานกลาง ควรพิจารณาถ่วงดุล เชื่อมโยง และกำหนดน้ำหนักตัวชี้วัด ปรับกติกาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและ จัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ นอกจากนี้ รัฐควรสนับสนุนมาตรการทางการเงินอย่างต่อเนื่อง รวมทั้ง ควรปรับทัศนคติของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานให้มีมาตรการกระตุ้นและจูงใจให้ทำงานแบบมุ่งเป้า อย่างจริงจัง ในส่วนแนวทางการดำเนินการในวงรอบ ๕ ปีถัดไป (ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ในประเด็น อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต ควรพิจารณาในประเด็นการเพิ่มขีดความสามารถภาคอุตสาหกรรม ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ประเด็นการเพิ่มมูลค่าด้วย BCG Model ส่งเสริมอุตสาหกรรมใหม่ และ ประเด็นการต่อยอดตลาดดิจิทัลและการใช้เทคโนโลยีออนไลน์สร้างมูลค่าเพิ่ม ในส่วนประเด็นผู้ประกอบการ SME ยุคใหม่ ควรพิจารณากลยุทธ์พัฒนา SME ทุกกลุ่ม กลยุทธ์ส่งเสริม SME ศักยภาพเป็นผู้ประกอบการ และกลยุทธ์พัฒนาสภาพแวดล้อมโครงสร้างพื้นฐานเพื่อพัฒนาธุรกิจ

ประเด็นการท่องเที่ยว เป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ พบว่า ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น รายได้จากการท่องเที่ยวของเมืองรองเพิ่มขึ้น ความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยดีขึ้น ใน ๖ แผนย่อย คือ การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ การท่องเที่ยวเชื่อมโยงภูมิภาค การพัฒนาระบบนิเวศการท่องเที่ยว โดยจากรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี ๒๕๖๔ มีการดำเนินการต่ำกว่าค่าเป้าหมายชั้นวิกฤตหรือสีแดง จำนวน ๑ เป้าหมาย คือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น การดำเนินกิจกรรม/โครงการส่วนใหญ่ไม่บรรลุเป้าหมาย เนื่องจากเป็นการตั้งเป้าหมายไว้ที่รายได้ ซึ่งตั้งแต่ปี ๒๕๖๒ จนถึงปัจจุบัน ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ดังนั้น เพื่อเป็นการขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมาย ควรส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวคุณภาพสูง โดยมุ่งเน้นการเพิ่มนักท่องเที่ยวคุณภาพสูงมากขึ้น แต่ยังคงต้อนรับนักท่องเที่ยวในทุกกระดับ เพื่อให้สอดคล้องกับการท่องเที่ยวรูปแบบ New Normal หลัง COVID - 19 ควรส่งเสริมการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ เพื่อเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวคุณภาพสูงให้เกิดรายได้จากการท่องเที่ยวเข้าสู่ประเทศ หากมีการปรับตัวจะเป็นการเปิดกว้างให้นักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ควรเร่งฟื้นฟูผู้ประกอบการและ Value Chain ท่องเที่ยวทั้งระบบหลัง COVID-19 ควรส่งเสริมการกระจายรายได้ท่องเที่ยวสู่เมืองรองอย่างต่อเนื่อง กระตุ้นให้เกิดการท่องเที่ยวภายในประเทศ และพึ่งพารายได้จากนักท่องเที่ยวในประเทศมากขึ้น และควรปรับปรุงจุดอ่อนการท่องเที่ยว ได้แก่ ด้านความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ด้านอนามัยและสุขภาพ และการเชื่อมโยงภูมิภาคสำหรับโครงการตามแผนขับเคลื่อนปฏิรูปประเทศ ด้านเศรษฐกิจ ประเด็นการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวคุณภาพสูง ซึ่งมีเป้าหมายการขับเคลื่อน Happy Model โดยเฉพาะในพื้นที่กรุงเทพมหานคร (มิถุนายน - กันยายน ๒๕๖๔) ควรมุ่งเน้นและดำเนินการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ Wellness ให้เกิดเป็นรูปธรรม เพื่อให้ประเทศไทยกลายเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ประเทศไทยสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพติดอันดับ ๔ ของเอเชีย แต่ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวทำให้มูลค่ารวมทางเศรษฐกิจลดลง

ประเด็นพื้นที่และเมืองนำอยู่อัจฉริยะ ตามยุทธศาสตร์ชาติมีการกำหนดประเด็นเป้าหมายไว้ ๓ ประเด็น ได้แก่ **ประเด็นที่หนึ่ง** ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น เกิดศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมในทุกภูมิภาคของประเทศ เพื่อกระจายความเจริญทางด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยมีค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายในปี ๒๕๖๕ คือ มูลค่าการลงทุนในเมืองเป้าหมาย (เฉลี่ยร้อยละ) เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๕ แต่ในปี ๒๕๖๔ มีเพียงกรุงเทพมหานครและสมุทรปราการที่บรรลุเป้าหมาย **ประเด็น**

ที่สอง ประเทศไทยมีพื้นที่ที่มีแผนผังภูมินิเวศเพื่อเป็นกรอบในการพัฒนาเมืองน่าอยู่ ชนบทมั่นคง เกษตรยั่งยืน และอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ รวมทั้งผังพื้นที่อนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งโบราณคดี โดยมีค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายในปี ๒๕๖๕ คือ แผนผังภูมินิเวศระดับภาค (จำนวน) : มีแผนผังภูมินิเวศ ๑ ภาค ซึ่งในปี ๒๕๖๓ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) ได้ดำเนินโครงการจัดทำแผนผังภูมินิเวศเพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนเชิงนิเวศ แล้วเสร็จ โดยมีพื้นที่เป้าหมายเชิงผลผลิต ๙ จังหวัดในพื้นที่ภาคเหนือ ซึ่งผลการดำเนินการของโครงการดังกล่าว คือ ผังแนวความคิดการจัดทำแผนผังภูมินิเวศของพื้นที่ภาคเหนือตามขอบเขตพื้นที่ลุ่มน้ำ แต่ยังคงขาดองค์ประกอบอื่น ๆ ของภูมินิเวศ รวมทั้งยังไม่มีแผนผังภูมินิเวศจังหวัด เป็นผลให้ไม่สามารถบรรลุค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งดำเนินการให้แล้วเสร็จ เพราะหากแผนผังภูมินิเวศในพื้นที่ภาคเหนือเสร็จก็จะเป็นต้นแบบให้กับภูมิภาคอื่น ๆ ทั่วประเทศได้ และ**ประเด็นที่สาม** ช่องว่างความเหลื่อมล้ำระหว่างพื้นที่ลดลง โดยมีค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายในปี ๒๕๖๕ คือ สัดส่วน GDP per capita (ผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อประชากร) ของจังหวัดร้อยละ ๒๐ สุดท้ายที่รวยที่สุด ต่อ GDP per capita ของจังหวัดร้อยละ ๒๐ แรกที่จนที่สุด ซึ่งในปี ๒๕๖๒ สัดส่วน GDP per capita ระหว่างกลุ่มจังหวัดที่รวยที่สุดกับจังหวัดที่จนที่สุด คิดเป็น ๖.๒๙ เท่า ซึ่งลดลงจากปี ๒๕๖๑ ที่มีสัดส่วน GDP per capita ๖.๔๗ เท่า และปี ๒๕๖๐ มีสัดส่วน GDP per capita ๖.๖๕ เท่า แสดงให้เห็นถึงช่องว่างความเหลื่อมล้ำที่มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัลได้เผยแพร่รายงานความสำเร็จด้านการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย ซึ่งประเทศไทยเลื่อนขึ้นมาอยู่อันดับที่ ๕๗ ของโลก (จากลำดับที่ ๗๓) โดยความก้าวหน้าในการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลดังกล่าวจะเป็นหนทางในการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติในประเด็นต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี รวมทั้งประเด็นเมืองน่าอยู่อัจฉริยะนี้ด้วย ทั้งนี้ สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (สศด.) ได้กำหนดค่านิยามของ “เมืองอัจฉริยะ” ไว้ว่าเป็นเมืองที่ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัยและชาญฉลาด เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการให้บริการและการบริหารจัดการเมือง ลดค่าใช้จ่ายและการใช้ทรัพยากรของเมืองและประชากรเป้าหมาย เน้นการออกแบบที่ดีและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อให้เมืองน่าอยู่ เมืองทันสมัยให้ประชาชนในเมืองมีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีความสุขอย่างยั่งยืน ซึ่งภายใต้ค่านิยามนี้ การจะเป็นเมืองอัจฉริยะได้นั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเข้ามามีบทบาทอย่างสำคัญ โดยหน่วยงานภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องร่วมกันสร้างเมืองอัจฉริยะในด้านต่าง ๆ โดยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัยให้เป็นประโยชน์ยิ่งขึ้น ซึ่งนอกจากจะช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และลดความเหลื่อมล้ำแล้ว ยังจะทำให้มีเมืองน่าอยู่อัจฉริยะกระจายไปทั่วประเทศมากยิ่งขึ้นด้วย

ประเด็นโครงสร้างพื้นฐานระบบโลจิสติกส์และดิจิทัล แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
 ประเด็นโครงสร้างพื้นฐานระบบโลจิสติกส์และดิจิทัล มีเป้าหมายคือเพิ่มสัดส่วนการเดินทางด้วยระบบขนส่ง

สาธารณสุขในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑลรวมถึงในเมืองหลักในภูมิภาค โดยสัดส่วนการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ และไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕ ในเมืองหลักในภูมิภาค ซึ่งในปี ๒๕๖๔ พบว่า ต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทยต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมเพิ่มขึ้น ประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ระหว่างประเทศของประเทศไทยดีขึ้น และการขนส่งสินค้าทางรางดีขึ้นเป็นผลมาจากรถไฟทางคู่และการพัฒนาระบบรางตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ แต่การเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมืองในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลยังไม่เป็นไปตามเป้าหมาย (ยังอยู่ที่ร้อยละ ๑๕.๖๒) ส่วนในเมืองหลักและภูมิภาคยังไม่มีกรรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ รวมทั้งมีผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ โครงการรถไฟสายสีส้มยังมีความล่าช้า โครงการรถไฟความเร็วสูงยังไม่เป็นไปตามเป้าหมาย และโครงการรถไฟความเร็วสูงเชื่อมสามสนามบินยังมีปัญหาเรื่องการส่งมอบพื้นที่ให้เอกชน ปัญหาพื้นที่ทับซ้อนบางชื่อ - ดอนเมือง และการขอผ่อนชำระค่าสิทธิ ARL (Airport Rail Link) และมาตรการเยียวยาผลกระทบจากโควิด - ๑๙ ส่วนโครงการก่อสร้างรถไฟทางคู่ค่อนข้างเป็นไปตามเป้าหมาย นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับการขนส่งทางทะเล เพื่อเป็นการลดต้นทุนโลจิสติกส์จากการที่น้ำมันมีราคาแพง โดยพัฒนาศักยภาพของกองเรือแห่งชาติให้กลับมาชั่งงชาติไทยมากขึ้น รวมทั้งเน้นการสร้าง Digital Hub Logistics ให้มีความสำคัญกับระบบจราจรอัจฉริยะ และทบทวนปัญหาที่อาจส่งผลกระทบต่อศูนย์เปลี่ยนถ่ายรูปแบบการขนส่งสินค้าเชิงของ เนื่องจากจีนไปใช้รถไฟไทย - จีน ที่จังหวัดหนองคายในการส่งสินค้ามากขึ้น สำหรับในส่วนของการปรับปรุงและพัฒนาระบบไฟฟ้าของประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพด้วยเทคโนโลยีระบบโครงข่าย Smart Grid นั้น พบว่า การดำเนินงานตามแผนการขับเคลื่อนระยะสั้น (ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔) ของสำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน (สนพ.) กระทรวงพลังงาน มีการดำเนินการไป ๒๑ โครงการ ซึ่งครอบคลุมเป้าหมายปี ๒๕๖๕ จำนวน ๘ โครงการ ไปแล้ว อีกทั้งหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้จัดทำระบบและโครงการนำร่องต่าง ๆ อย่างเป็นรูปธรรม อย่างไรก็ตาม การกำหนดเป้าหมายตัวชี้วัดในแต่ละปีควรทบทวนเป้าหมายอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้มีความชัดเจนและสะท้อนตามความเป็นจริงในปัจจุบัน โดยกระทรวงพลังงานควรพิจารณาและติดตามโครงการที่สำเร็จไปแล้วว่ามีการตอบสนองความต้องการอย่างน้อยเพียงใดหรือต้องปรับปรุงเพิ่มเติมอย่างไร เพื่อให้มีความสมบูรณ์ก่อนขยายผลการดำเนินการในระยะกลางและระยะยาวต่อไป

ประเด็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ เป็นการพัฒนาและผลักดันให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางในการกระจายสินค้าทางภูมิภาค เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ยกกระดับการผลิตสินค้าและบริการด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ รวมถึงการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ ซึ่งประกอบด้วย ๒ เป้าหมาย คือ (๑) การเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดเพิ่มขึ้น และ (๒) การลงทุนในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดได้รับการยกระดับ โดยประเด็น

ทำทลายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย ได้แก่ ๑) การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกยังคงมีความท้าทายจากสถานการณ์ COVID-19 ทำให้พื้นที่ดำเนินโครงการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่บางโครงการไม่เป็นไปตามแผน รวมถึงความเพียงพอของจำนวนแรงงานทักษะสูง ๒) การขับเคลื่อนการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคใต้ ต้องเร่งเตรียมความพร้อมของพื้นที่ในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้ได้มาตรฐานและครอบคลุม ๓) การขับเคลื่อนการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจชายแดน เนื่องจากผลกระทบของสถานการณ์ COVID-19 ส่งผลต่อความล่าช้าในการพัฒนา จำเป็นต้องเร่งสนับสนุนมาตรการ/โครงการช่วยเหลือให้ภาคเอกชนสามารถดำเนินกิจการต่อไปได้ เช่น การยกเว้นค่าเช่าที่ดินและยกเว้นค่าบริการบำรุงรักษาสิ่งอำนวยความสะดวกในปีแรก นอกจากนี้ มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกระบวนการขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปให้บรรลุเป้าหมาย ในกรณีไม่สามารถดำเนินการได้ตามที่กำหนด ควรมีแนวทางแก้ไขปัญหาก็ การรายงานผลสัมฤทธิ์ ควรให้ตรงตามตัวชี้วัดและเวลาที่กำหนด และควรมีการกำหนดเป้าหมายเป็นรายปี อีกทั้ง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรดำเนินการอย่างเป็นทางการและบูรณาการข้อมูลร่วมกัน

ประเด็นเศรษฐกิจฐานราก แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นเศรษฐกิจฐานราก เป็นแผนการพัฒนาที่มุ่งเน้นปรับโครงสร้างเศรษฐกิจฐานรากและเสริมสร้างเศรษฐกิจฐานรากให้มีความเข้มแข็งสามารถพึ่งพาตนเอง ช่วยเหลือเอื้อเฟื้อซึ่งกันและกัน ซึ่งมีเป้าหมายระดับประเด็น คือ รายได้ของประชาชนกลุ่มรายได้น้อยเพิ่มขึ้นอย่างกระจายและอย่างต่อเนื่อง โดยมีประเด็นท้าทาย คือ ๑) การบรรลุเป้าหมายการยกระดับศักยภาพของเศรษฐกิจฐานรากในปี ๒๕๖๔ เนื่องจากกลุ่มประชาชนผู้มีรายได้น้อยกว่าครึ่งไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางเศรษฐกิจ มีระดับการศึกษาและทักษะต่ำ ๒) การปรับตัวของผู้ประกอบการเพื่อให้เข้ากับบริบทใหม่ ๓) ผลกระทบในระยะยาวของสถานการณ์ COVID-19 ต่อความสามารถและศักยภาพการสร้างรายได้ของกลุ่มผู้มีรายได้น้อย คณะกรรมการการเศรษฐกิจฯ จึงมีข้อเสนอแนะที่สำคัญใน ๓ ประเด็น ได้แก่ (๑) ต้องมีการจัดทำข้อมูล โดยควรจัดให้มีข้อมูล สถิติ ข้อมูลวิชาการเฉพาะด้านที่มีความถูกต้อง น่าเชื่อถือ ทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ และครบถ้วนเพียงพอ ใช้อ้างอิงประกอบการพิจารณาได้ เช่น อันดับคะแนนความสามารถในการแข่งขันการพัฒนาทุนมนุษย์ด้านทักษะ อัตราการเจริญเติบโตของรายได้กลุ่ม Bottom 40 อัตราการเติบโตของ OTOP เป็นรายปี (๒) หน่วยงานเจ้าภาพและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องร่วมกันวางแผนและกำหนดเป้าหมาย/ตัวชี้วัดร่วมกันหรือมีสัดส่วนรับผิดชอบเป้าหมาย/ตัวชี้วัดย่อยใดอย่างไร (๓) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ในการกำหนดโครงการเพื่อให้ตอบสนองต่อเป้าหมาย/ตัวชี้วัดที่สัมพันธ์กัน นอกจากนี้ มีข้อเสนอแนะกระบวนการขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งพบว่ามีปัญหาตัวชี้วัดที่ล่าช้าและไม่มีข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน สำหรับการแก้ไขหนี้้อย่างครบวงจรเห็นว่า เมื่อสถานการณ์ COVID-19 คลี่คลาย ปัญหาเรื่องภาระหนี้สิน ควรพิจารณาแนวทางแก้ไขหนี้

อย่างครบวงจรและสอดคล้องกับสถานะของลูกหนี้ในแต่ละกลุ่ม ทั้งในระยะสั้น เช่น ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ และระยะยาว โดยสร้างวินัยทางการเงินและส่งเสริมการออม

๓. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

ประเด็นการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม ในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรมมีเป้าหมายที่ต้องการให้คนไทย มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม มีความรักและภูมิใจในความเป็นไทย และนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิต นอกจากนี้ ยังมีเป้าหมายที่ต้องการให้สังคมไทยมีความสุขและเป็นที่ยอมรับของนานาชาติประเทศมากยิ่งขึ้น ซึ่งจากผลการติดตามปี ๒๕๖๔ พบว่า หน่วยงานปรับรูปแบบการดำเนินการให้เข้ากับโควิด - ๑๙ ได้ดีขึ้นและมีโอกาสบรรลุเป้าหมายได้มากยิ่งขึ้น โดยมีจำนวนวิสาหกิจเพื่อสังคมถึง ๑๖๒ บริษัท ซึ่งเกินจากค่าเป้าหมายที่มีอยู่ ๕๐ บริษัท นอกจากนี้ ยังมีการดำเนินการที่สำคัญ คือ “ชุมชนคุณธรรม” ในส่วนข้อเสนอแนะและเร่งรัดต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบในแผนย่อยที่ ๑ การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และเสริมสร้างจิตสาธารณะและการเป็นพลเมืองที่ดี ในด้านศาสนา ควรกำหนดรูปแบบการดำเนินโครงการทั้งในรูปแบบออนไลน์และออฟไลน์และควรมีมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมพระภิกษุในพระพุทธศาสนา ในด้านค่านิยมและวัฒนธรรม ควรส่งเสริมการใช้กลไก “บวร” และควรมีกิจกรรมส่งเสริมค่านิยมเรื่องกตัญญู การมีวินัย ความพอเพียง ความซื่อสัตย์สุจริตและการมีจิตอาสา ในแผนย่อยที่ ๒ การสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมที่พึงประสงค์จากภาคธุรกิจ ควรส่งเสริมบทบาทของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคมและควรมีมาตรการการสร้างแรงจูงใจให้ภาคเอกชนเล็งเห็นความสำคัญของการแบ่งปัน อีกทั้งควรส่งเสริมให้ประชาชนนำวัฒนธรรมในพื้นที่ไปพัฒนาต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์และบริการเพื่อสร้างมูลค่าทางธุรกิจ ในแผนย่อยที่ ๓ การใช้สื่อและสื่อสารมวลชนในการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมของคนในสังคม ควรใช้สื่อออนไลน์เป็นเครื่องมือในการนำเสนอเรื่องราวที่ดีงามและควรเน้นกิจกรรมที่สร้างการรู้เท่าทันสื่อ รวมทั้งควรมีการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับข่าวปลอม (Fake News) ในส่วนข้อเสนอแนะของห่วงปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ควรมีการส่งเสริมให้คนไทยมีการพัฒนาในทุกมิติและควรเน้นดัชนีคุณธรรมในแผนแม่บทในเรื่อง “การดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน” (Environmental Social Governance หรือ ESG) มาใช้ในการดำเนินงานของภาคเอกชน รวมทั้งควรพัฒนาช่องทางการตรวจสอบข่าวปลอม

ประเด็นการพัฒนาการเรียนรู้ วิถีชีวิตของโลก คือโอกาสการศึกษาไทย ไม่ว่าจะเป็นวิถีชีวิตโควิด ๑๙ วิถีชีวิตสงครามยูเครน-รัสเซีย วิถีชีวิตการขาดแคลนพลังงาน วิถีชีวิตการขาดแคลนอาหาร ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งมีความจำเป็นต้องมีการพัฒนาการเรียนรู้ ทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะด้านเจตคติและค่านิยม โดยในศตวรรษที่ ๒๑ วัฒนธรรมการเรียนรู้จะเปลี่ยนเป็นการเรียนเพื่อค้นหาศักยภาพที่ซ่อนอยู่ในตัวผู้เรียน กระบวนการเรียนรู้และความรู้เปลี่ยนไปโดยผู้เรียนกำหนดเอง และ E-Learning

จะเข้ามามีบทบาท การจัดการความรู้จึงเป็นหัวใจสำคัญในโลกของ Big Data จึงจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงระบบการเรียนการสอน ระบบการวัดผลประเมินผล หลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งสถาบันการศึกษา โดยต้องเชื่อว่าเด็กทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ เด็กทุกคนมีความฉลาดที่แตกต่างกัน โรงเรียนต้องหาทางบ่มเพาะสติปัญญาหรือความฉลาดที่แตกต่างกันของปัจเจกโดยอาศัยวิธีการที่สมดุลเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต จึงเห็นได้ว่าความต้องการของโลกในศตวรรษที่ ๒๑ ไม่สอดคล้องกับหลักสูตรที่มีอยู่ในปัจจุบัน จะทำอย่างไรให้มีการพัฒนาก้าวไปสู่ Metaverse และ eSports ซึ่งเป็นทักษะในอนาคตที่มีความสำคัญ ดังนั้น ต้องปรับยุทธศาสตร์การศึกษาให้เป็นเครื่องมือไปสู่การสร้างความมั่นคงของประเทศ โดยปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ทั้งหลักสูตร การเรียนการสอน การสอบ และการบริหารจัดการ ควรปรับกระบวนการเรียนรู้ของชาติให้มีทางเลือกสำหรับผู้เรียนที่หลากหลาย สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ ได้แก่ ครอบครัว วัด โรงเรียน กลุ่มเพื่อนสนิท สมาคมและกลุ่มผลประโยชน์ สร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนและครอบครัว เพื่อให้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้อย่างจริงจัง พัฒนาครูโดยเร่งดำเนินการทดสอบสมรรถนะครูรายสาขาที่เทียบได้กับมาตรฐานสากลมากขึ้น โดยเฉพาะครูที่อยู่ในระบบการศึกษา เร่งแก้ปัญหาโรงเรียนขนาดเล็กให้เป็นโรงเรียนขนาดพอดีของหมู่บ้านของชุมชน และสร้างขวัญกำลังใจครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งสร้างคุณภาพการบริหาร และการจัดการศึกษาของประเทศระหว่างกระทรวงศึกษาธิการ คณะกรรมการบูรณาการ และสถานศึกษา โดยมุ่งเน้นการเรียนเพื่อค้นหา พัฒนา และต่อยอด มีการฝึกปฏิบัติการบริหารจัดการทั้งในวิชาชีพ วิชาการและวิชาชีวิต ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้แบบ Active Learning ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนตามหลักทฤษฎีปัญญา จัดการศึกษาเพื่อรองรับและแก้ปัญหาสังคมผู้สูงอายุด้วยการสร้างงานที่เหมาะสม ฟื้นฟูและดูแลสุขภาพ สร้างสภาพแวดล้อมและนวัตกรรมที่เอื้อต่อสังคมผู้สูงอายุ และสร้างรูปแบบการออมตั้งแต่เริ่มทำงานเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ และควรพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามศาสตร์พระราชา เพื่อพัฒนาคน ให้คนไปสร้างความมั่นคงให้ชาติ

ประเด็นการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเกี่ยวข้องกับทุกยุทธศาสตร์และมีส่วนสนับสนุนทุกแผนแม่บทตามยุทธศาสตร์ชาติ จึงต้องศึกษา ติดตามสถานการณ์และเป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทอย่างต่อเนื่องและทันการ เพื่อนำมาใช้วางแผนพัฒนา ด้านความสามารถในการแข่งขันระดับนานาชาติ ลงทุนพัฒนาด้านกำลังคน การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม รวมทั้งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของภาครัฐและเอกชน อีกทั้งต้องติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์จากการลงทุนเพื่อการวิจัยและนวัตกรรม และงานวิจัยที่นำไปใช้ประโยชน์ในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และด้านวิชาการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และเป้าหมาย SDGs ทั้งนี้ พระราชบัญญัติส่งเสริมการใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๔ จะช่วยสร้างแรงจูงใจให้กับนักวิจัยหรือสถาบันวิจัย และมีกลไกนำผลงานวิจัยและพัฒนานวัตกรรมไปใช้ประโยชน์

มากและเร็วขึ้น นอกจากนี้ รัฐควรซื้อผลงานวิจัยที่เกิดจาก R and I (Research and Innovation) ภายในประเทศให้มากขึ้น เร่งรัดการบริหารจัดการและสื่อสารผลสัมฤทธิ์เกี่ยวกับ R and I ให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น สร้างแรงจูงใจให้เอกชนลงทุน R and I เพิ่มขึ้น เช่น ด้านภาษี BOI และการประกาศเกียรติคุณ รวมทั้งสร้างการรับรู้และแนวคิด (Awareness and mindset) เกี่ยวกับ R and I ตลอดจนประโยชน์ของ R and I ต่อการแข่งขันและการพัฒนาด้าน เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและวิชาการ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ประเทศไทยมีรายได้สูง มีความสุข มีความเสมอภาค และมีขีดความสามารถในการแข่งขันทุกระดับอย่างยั่งยืน

ประเด็นศักยภาพการศึกษา ผลการดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นศักยภาพการศึกษา ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ พบว่า มีทั้งแผนย่อยที่บรรลุเป้าหมายและต่ำกว่าเป้าหมาย เนื่องจากมีสถานการณ์ที่เป็นองค์ประกอบหลายประการในการบรรลุเป้าหมายทั้งผลกระทบจาก COVID – 19 ส่งผลให้มีการปรับเปลี่ยนวิธีการจัดกิจกรรมในสภาวะปกติใหม่ (New Normal) รวมถึงการปรับลดงบประมาณและการไม่ได้รับจัดสรรงบประมาณ จึงเสนอให้มีการกำหนดแนวทางและขั้นตอนการปฏิบัติที่ชัดเจนให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและมีการประเมินผลสัมฤทธิ์ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ เพื่อให้สามารถพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันตลอดจนงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร รวมทั้งเชื่อมโยงฐานข้อมูลด้านการออกกำลังกายกับข้อมูลด้านสุขภาพให้สามารถนำมาวิเคราะห์เชิงสถิติเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับเป็นรายไตรมาส บูรณาการด้านงบประมาณและทรัพยากรด้านการศึกษาของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เกื้อกูลกัน และสำหรับการพิจารณาโครงการ ให้พิจารณาตามลำดับความเร่งด่วน/ความสำคัญของโครงการตามค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ต้องมีการจัดทำตัวชี้วัดร่วมกัน โดยพิจารณาตามหน้าที่ที่รับผิดชอบและกลุ่มเป้าหมายในลักษณะต่อยอดกัน (ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ) รวมถึงให้มีผู้แทนจากสำนักงบประมาณ กระทรวงการคลัง ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำค่าของงบประมาณตั้งแต่ต้นน้ำ เพื่อให้ผู้รับผิดชอบโครงการมีความรู้ ความเข้าใจร่วมกัน และเห็นความสำคัญของโครงการที่หน่วยงานเสนอของงบประมาณ

๔. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม มีเป้าหมาย คือ การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ การกระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกระดับ และเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาการพึ่งตนเองและการจัดการตนเองเพื่อสร้างสังคมคุณภาพ แต่ยังคงพบว่ามีปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อปัจจัยความสำเร็จของยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ เช่น กระบวนการและวิธีการพิจารณาจัดสรรงบประมาณ ยังคงเป็นไปแบบแยกรายหน่วยงาน การดำเนินการขาดการบูรณาการร่วมกันของหน่วยงานที่รับผิดชอบ

แนวทางการพัฒนาบางประการจำเป็นต้องอาศัยระยะเวลาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องจึงจะเห็นผล การปฏิรูปเขตสุขภาพที่ดำเนินการอยู่ไม่ได้แก้ปัญหของแต่ละพื้นที่ เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นการแก้ปัญหาจากส่วนกลาง ดังนั้น ในเชิงนโยบายควรปรับปรุงวิธีการ และกระบวนการด้านงบประมาณใหม่ ในเรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศเป็นการเฉพาะไม่ควรใช้วิธีการที่เป็นกลไกงบประมาณตามปกติ อีกทั้งหน่วยงานเจ้าภาพหลักและหน่วยงานสนับสนุน ควรหารือกับ สศช. ให้เกิดความชัดเจนเกี่ยวกับการปรับปรุงตัวชี้วัด ปัญหา อุปสรรค ข้อดี และข้อเสีย เพื่อประมวลผลและจัดทำตัวชี้วัดที่เหมาะสมสำหรับการประเมินผลสำเร็จต่อไป รวมทั้งการจัดทำระบบฐานข้อมูลของประเทศต้องมุ่งเน้น “การจัดทำข้อมูลของ ตำบล โดยตำบล เพื่อตำบล” สร้างเสริมชุมชนเข้มแข็ง/ตำบลเข้มแข็ง ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ เสริมสร้าง “เสาเข็มสังคม” โดยกำหนดให้การสร้างตำบลเข้มแข็งเป็นวาระแห่งชาติ มีสมัชชาตำบลเข้มแข็งแห่งชาติ เพื่อเป็นกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และพัฒนาการจัดการตำบลเข้มแข็งอย่างต่อเนื่อง เร่งรัดการมีระบบ การออมเพื่อสร้างหลักประกันรายได้หลังวัยเกษียณที่เพียงพอและครอบคลุมในกลุ่มแรงงานทั้งในและนอกระบบ รวมทั้งดูแลกลุ่มเปราะบางให้ได้รับสิทธิสวัสดิการและความช่วยเหลืออย่างครบถ้วน สนับสนุนให้เกิด การขับเคลื่อนงานรองรับสังคมสูงวัยในทุกระดับโดยเฉพาะในการทำงานระดับตำบล และปฏิรูปเขตสุขภาพ นำร่อง โดยควรมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติสาขาเขต และเขตสุขภาพเพื่อประชาชน ทั้งในระดับเป้าหมาย ทิศทางและยุทธศาสตร์ ตลอดจนการใช้ทรัพยากร ร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล เพื่อลดปัจจัยเสี่ยงที่ก่อให้เกิดปัญหาด้านสาธารณสุขและ สุขภาพที่สอดคล้องกับสถานการณ์สุขภาพของประชาชนในเขตพื้นที่ โดยเน้นกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วม จากทุกภาคส่วนในสังคม

ประเด็นพลังทางสังคมและประเด็นความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม ประเด็นที่ ๑

กระจายศูนย์กลางความเจริญและเพิ่มขีดความสามารถชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา โดยต้องไม่เป็นการ กระจายความเจริญแบบกระจุกที่ศูนย์กลางความเจริญอยู่แต่เฉพาะในเมืองหลวงหรือเมืองใหญ่ ควรมุ่งเน้น กระจายศูนย์กลางความเจริญไปยังตำบลให้เป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์ของการพัฒนา รวมทั้งต้องปรับระบบ งบประมาณและการบริหารจัดการให้เป็นแบบหุ้นส่วน **ประเด็นที่ ๒ พลังทางสังคม** รูปแบบเดิมการบริหาร มีลักษณะรัฐเป็นใหญ่ หากยังคงมีการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์แบบเดิมไม่อาจทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้ ควรต้องมีการปรับกระบวนการคิด ปรับระบบการบริหารราชการแผ่นดิน และปรับระบบงบประมาณ เพื่อปรับระบบการจัดการภาครัฐให้เป็นการบริหารแบบหุ้นส่วน **ประเด็นที่ ๓ ความเหลื่อมล้ำ** ความยากจน มี ๓ ประการ คือ เงินหรือทรัพยากร ทุนความรู้หรือปัญญา และโอกาสหรืออำนาจ ซึ่งการศึกษา จะเป็นเครื่องมือการแก้จนลดความเหลื่อมล้ำระยะยาว จึงต้องมุ่งส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง อย่างไรก็ตามยังมีเหตุปัจจัยด้านลบที่ทำให้เพิ่มความยากจน เพิ่มความเหลื่อมล้ำ อีกทั้งทำให้ยุทธศาสตร์ ชาติเกิดการหยุดชะงัก คือ การเกิดโรคระบาด เกิดสงครามความขัดแย้ง และสภาพภูมิอากาศโลก ทำให้

ประชาชนไม่ได้รับการศึกษา ดังนั้น การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิธีการให้สอดคล้องกับสถานการณ์ **ประเด็นที่ ๔ ยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปเป็นของใคร** เนื่องจากส่วนใหญ่มีความเข้าใจว่ายุทธศาสตร์ชาติเป็นของรัฐ และแผนการปฏิรูปเป็นของราชการ ทำให้เกิดความไม่รับรู้ไม่เข้าใจ ไม่มีการถ่ายทอดสู่การปฏิบัติที่ถูกต้อง จึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิธีการเพื่อให้รู้สึกว่ายุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปเป็นของสังคมทุกภาคส่วน เพื่อให้ทุกภาคส่วนเห็นถึงความสำคัญและเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อน

๕. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

จากเป้าหมายการพัฒนาของยุทธศาสตร์ด้านดังกล่าวประกอบด้วย การอนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมให้คนรุ่นต่อไปได้ใช้อย่างยั่งยืนและมีสมดุล การฟื้นฟูและสร้างใหม่ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อลดผลกระทบทางลบจากการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจของประเทศ การใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโตบนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุลภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศ และการยกระดับกระบวนการขึ้น เพื่อกำหนดอนาคตของประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมบนหลักของการมีส่วนร่วมและธรรมาภิบาล โดยแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ดังกล่าวประกอบด้วย ประเด็นที่ ๑๘ การเติบโตอย่างยั่งยืน (มีแผนย่อย ๕ ประเด็น) และประเด็นที่ ๑๙ การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ (มีแผนย่อย ๓ ประเด็น) ทั้งนี้ ในการขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวมีข้อเสนอแนะว่า ควรให้ความสำคัญกับแหล่งน้ำขนาดเล็กและแหล่งน้ำชุมชน รวมทั้งควรเร่งรัดและปรับปรุงกฎ ระเบียบและข้อบังคับในการขออนุญาตสร้างฝายชุมชน อ่างเก็บน้ำขนาดเล็กและบ่อบาดาลในพื้นที่ป่า ตลอดจนควรส่งเสริมให้ประชาชนที่ปลูกป่าครอบครัวในพื้นที่เอกสารสิทธิ์ของตนเองได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นเกษตรกรอย่างถูกต้องตามกฎหมาย นอกจากนี้ ควรเร่งรัดการออกอนุบัญญัติที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการปฏิรูปด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน ๑๓ ฉบับที่ได้ประกาศใช้แล้ว และควรเร่งแก้ปัญหาดินทำกินและจัดการบริหารพื้นที่อย่างเป็นระบบ รวมทั้งจัดสรรที่ดินทำกินให้กับประชาชนทั่วประเทศ

๖. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

จากข้อมูลระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSUR) การขับเคลื่อนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ใน ๓ ประเด็น ได้แก่ การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ และกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ส่วนใหญ่อยู่ระหว่างการดำเนินการทั้งหมด ซึ่งประเด็นที่มีการดำเนินการล่าช้า คือ ประเด็นกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ทำให้แนวโน้มการบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ อยู่ในระดับปานกลาง สำหรับการประเมินความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายในภาพรวม พบว่า การบริการประชาชนและประสิทธิภาพ

ภาครัฐ มีค่าประเมินความสำเร็จซึ่งสะท้อนผลการดำเนินการเพื่อการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับมาก (ดี) โดยควรมีการบูรณาการเชื่อมโยงระบบต่าง ๆ ระหว่างหน่วยงานของรัฐ เร่งรัดการให้บริการระบบเทคโนโลยี ดิจิทัลแก่ประชาชน ติดตามและเร่งรัดกฎหมายและโครงการที่เกี่ยวข้อง ส่วนการต่อต้าน การทุจริตและประพฤติมิชอบ และกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม มีค่าประเมินความสำเร็จซึ่งสะท้อน ผลการดำเนินการมีความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายยังอยู่ในระดับน้อย ดังนั้น เพื่อขับเคลื่อนให้บรรลุ เป้าหมายควรทบทวนเป้าหมายระดับแผนย่อยให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริงของแต่ละแผนย่อยที่จะส่งผล ต่อความสำเร็จต่อเป้าหมายระดับประเด็น ปรับปรุงจำนวนค่าเป้าหมายและตัวชี้วัด รวมทั้งแนวทางการ พัฒนาให้มีความเหมาะสมและสะท้อนการบรรลุเป้าหมายอย่างแท้จริง ควรกำหนดตัวชี้วัดในแต่ละปี ให้ชัดเจนเพื่อเร่งรัดการดำเนินการตามตัวชี้วัดรายปีให้บรรลุผลเพื่อสะท้อนเป็นผลสำเร็จในระยะห้าปีต่อไป ต้องมีการพิจารณาคัดกรองและจัดลำดับความสำคัญของโครงการสำคัญและจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้อง กับเป้าหมายของแต่ละแผนที่กำหนดไว้ รวมทั้งควรมีการประสานและบูรณาการระหว่างทุกภาคส่วนเพื่อให้ การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างต่อเนื่อง ควรเร่งรัดการจัดทำหรือปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย รวมทั้งการออกกฎหมายลำดับรองเพื่อการขับเคลื่อนการดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ในขั้นตอนการประเมินผลในแต่ละรอบการประเมินจะต้องนำผลการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการที่สอดคล้อง และตรงกับตัวชี้วัดที่ได้กำหนดเป้าหมายไว้มาทำการประเมินผล การพัฒนาระบบราชการให้ตอบสนอง ต่อยุทธศาสตร์ชาติด้านที่ ๖ ควรเร่งรัดสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ในฐานะหน่วยงาน ที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดโครงสร้างและปรับปรุงระบบงาน การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติราชการ ให้นำระบบบริหารผลงานปฏิบัติงานและระบบการบริหารทรัพยากรขององค์กรมาปรับใช้กับการบริหารงาน ภาครัฐอย่างเป็นระบบ สำหรับแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุล และพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ พบว่า ด้านการบริหารราชการแผ่นดินมีค่าประเมินความสำเร็จ ต่อการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ มีค่าประเมินความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับน้อย

ประเด็นการบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ ในประเด็นที่หนึ่ง เรื่อง การประเมิน ผลลัพธ์การดำเนินการที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย มีเป้าหมาย คือ บริการของภาครัฐมีประสิทธิภาพ และมีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการ มีค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายในปี ๒๕๖๕ คือ ระดับความพึงพอใจ ในคุณภาพการให้บริการของภาครัฐ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๕ ควรใช้ค่า WGI ที่เป็นมาตรฐานสากลเป็นตัวชี้วัด **ในประเด็นที่สอง** เรื่องภาครัฐมีการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพด้วยการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ มีค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายในปี ๒๕๖๕ คือ ประเทศไทยต้องอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีการพัฒนาด้านรัฐบาล

ดิจิทัลสูงสุด ๖๐ อันดับแรกในดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ในการจัดลำดับขององค์การสหประชาชาติ ซึ่งน่าจะบรรลุเป้าหมายดังกล่าวได้

นอกจากนี้ ได้มีการเลือกติดตามโครงการที่มีผลต่อการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ จำนวน ๓๐ โครงการ จากแผนย่อย ๕ แผน ได้แก่ **แผนย่อยที่ ๑** การพัฒนาบริการประชาชน จำนวน ๑๗ โครงการ พบว่า ในปี ๒๕๖๔ ได้ดำเนินการไปเพียงร้อยละ ๑๔.๙๐ ซึ่งการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมายขั้นวิกฤติ จึงควรทบทวนการกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัดอีกครั้ง ควรผลักดันให้มีการเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูล แก่ไขกฎหมาย กฎระเบียบให้เอื้อต่อการบริการของภาครัฐ และเร่งรัดให้เกิด One Stop Service โดยยกระดับจากศูนย์ดำรงธรรมอำเภอ **แผนย่อยที่ ๒** การบริหารจัดการการเงินการคลัง จำนวน ๓ โครงการ พบว่า กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี ๒๕๖๕ คือ มีแผนงาน/โครงการภายใต้ ๑๕ ประเด็นเร่งด่วนของแผนแม่บทฯ ซึ่งการบรรลุเป้าหมายมีแนวโน้มว่าจะอยู่ในระดับปานกลาง จึงควรทบทวนและปรับปรุงแผนย่อยให้ตรงกับการดำเนินงานจริง และเร่งรัดพัฒนาปรับปรุงเชื่อมโยงระบบข้อมูลการเงินการคลังให้ถูกต้อง รวดเร็ว และสะดวก ทั้งระบบ e-LAAS e-GP New GFMS **แผนย่อยที่ ๓** การปรับสมดุลภาครัฐ จำนวน ๔ โครงการ พบว่า มีเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี ๒๕๖๕ คือ ๑) ระดับความสำเร็จในการเปิดให้ภาคส่วนอื่นเข้ามาดำเนินการบริการสาธารณะไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒๐ ซึ่งต้องมีการรวบรวมข้อมูลให้ครบถ้วนก่อนมาพิจารณาประเมินผลและศึกษาค่าเป้าหมายแนวทางพัฒนาที่นำมาประเมินให้เห็นผลสัมฤทธิ์อย่างแท้จริง และ ๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีสมรรถนะและสร้างความทันสมัยในการจัดบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะ ซึ่งค่าเป้าหมายในปี ๒๕๖๕ กำหนดให้ใช้เกณฑ์ LQM แต่เมื่อมีการรายงานผลกลับเป็นการรายงานโดยใช้ค่า LPA จึงควรปรับเป้าหมาย/ตัวชี้วัด และเร่งรัด ติดตาม การกระจายหน้าที่และอำนาจ รวมทั้งจัดสรรรายได้ให้สอดคล้องกับภารกิจความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น **แผนย่อยที่ ๔** การพัฒนาระบบการบริหารงานภาครัฐ จำนวน ๓ โครงการ พบว่า มีเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี ๒๕๖๕ คือ ระดับ Digital Government Maturity Model (Gartner) อยู่ในระดับ ๒ และสัดส่วนที่บรรลุผลสัมฤทธิ์อย่างสูงตามเป้าหมาย ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๐ ซึ่งการบรรลุเป้าหมายมีแนวโน้มว่าจะอยู่ในระดับมาก อย่างไรก็ตาม ควรเร่งรัดปรับการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้บริการดิจิทัล รวมทั้งประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบและใช้งานมากขึ้น ตลอดจนปรับค่าเป้าหมาย/ตัวชี้วัดจาก Gartner เป็นค่า Waseda และ **แผนย่อยที่ ๕** การสร้างและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ จำนวน ๓ โครงการ พบว่า มีเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี ๒๕๖๕ คือ สัดส่วนเจ้าหน้าที่รัฐที่กระทำผิดกฎหมายลดลง ร้อยละ ๒๐ ซึ่งการบรรลุเป้าหมายมีแนวโน้มว่าจะอยู่ในระดับปานกลาง จึงควรนำข้อร้องเรียนมาพิจารณาให้ครบถ้วน รวมทั้งนำดัชนีความผูกพันของบุคลากรภาครัฐมาประเมิน และนำโครงการที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดมาประเมินด้วย

จากนั้น ประธานของที่ประชุมได้สั่งเลื่อนการอภิปรายในส่วนที่เกี่ยวกับแผนการปฏิรูปประเทศ
ไปในวันอังคารที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๕ แล้วสั่งปิดประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๙.๒๕ นาฬิกา

สำนักการประชุม
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

